

- Робота в групах: учні працюють разом, щоб вирішити певну задачу або виконати проєкт. Це дозволяє учням навчатися взаємодії, обговорювати ідеї та ділитися знаннями. Крім того, робота в групах може стимулювати учнів до створення нових зв'язків між поняттями та ідеями.
- Використання мультимедіа: використання відео, аудіо та зображень може допомогти учням створити нові зв'язки між поняттями та візуалізувати матеріал. Наприклад, учитель може показати відео, що демонструє концепцію або ілюструє поняття, а учні можуть використати ці зображення, щоб знайти зв'язки між різними поняттями.
- Гра-імітація: гри-імітації дозволяють учням відтворити реальний досвід, що допомагає їм краще зрозуміти та запам'ятати матеріал. Наприклад, учитель може створити ігровий симулятор, що допоможе учням зрозуміти принцип роботи певної науки або технології.

Розвиток асоціативного мислення учнів основної школи може бути досягнутий з використанням інтерактивних методів навчання. Ці методи допомагають учням з'єднувати різні поняття та створювати нові зв'язки між ними, що допомагає учням більш повно та розуміючи сприймати матеріал. Для досягнення успіху у розвитку асоціативного мислення, важливо застосовувати різні інтерактивні методи та постійно оцінювати результати їхньої роботи. Крім того, важливо враховувати індивідуальні особливості кожного учня та давати їм можливість вибирати методи навчання, які найбільше підходять їхнім потребам та стилю навчання. Інтерактивні методи навчання можуть бути ефективними як для індивідуального, так і для колективного навчання, а їх використання може зробити навчання більш цікавим та захоплюючим для учнів.

Список використаної літератури

1. Репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: Головна сторінка.
URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4581/1/sut_ponyattya_asochiatuvne_muslennya.pdf (дата звернення: 10.02.2023).
2. Ushynsky University Repository: Home.
URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/15989/1/Theoretical%20foundations%20of%20pedagogy%20and%20education.pdf> (дата звернення: 09.02.2023).
3. Welcome to Zhytomyr State University Library - Zhytomyr State University Library.
URL: <http://eprints.zu.edu.ua/674/1/04msitds.pdf> (дата звернення: 10.02.2023).

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З ХІМІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Поцяпун В. В., Криворучко А. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

У наш час, навчальні заклади стають все більш зацікавленими у тому, щоб забезпечити високу якість навчання та досягнення максимально можливих результатів учнів. Один із способів досягнення цих цілей полягає у застосуванні формульованого оцінювання навчальних досягнень учнів з хімії у старшій школі.

У «Законі про освіту» [2], в концепції «Нова українська школа» [3], у Державному стандарті базової середньої освіти [1], методичних рекомендаціях МОН України [4] актуалізується новий підхід до навчання – компетентнісне навчання, що спонукає до перегляду підходів з оцінювання навчальних досягнень учнів. Згідно з нормативними документами, вимірювання навчальних досягнень здобувачів освіти повинне здійснюватися шляхом формульованого оцінювання.

Формульоване оцінювання - це методика, яка дозволяє оцінювати досягнення учнів на постійній основі, щоб визначити їх прогрес та виявити потенційні області для подальшого розвитку. Це означає, що оцінки не мають вирішального значення і не використовуються для прийняття рішень щодо продовження навчання учня, або професійного спрямування.

Оцінювання в хімії у старшій школі можна розглядати як комплексний процес, який включає оцінювання знань, навичок та вмінь учнів. Він включає такі етапи, як підготовка до оцінювання, сам процес оцінювання та його аналіз.

Першим етапом формувального оцінювання є підготовка до оцінювання. Учителі повинні забезпечити, щоб учні були достатньо підготовлені до оцінювання та мали розуміння того, що очікується від них. Це означає, що учитель має підготувати заздалегідь матеріали для навчання, наприклад, тестові завдання, практичні завдання, проекти та дослідження, які допоможуть учням підготуватися до оцінювання.

Продовжуючи тему процесу оцінювання, важливим аспектом є забезпечення адекватної спільної мови між учителем та учнями щодо оцінювання. Учні повинні бути повністю ознайомлені з критеріями оцінювання та стандартами досягнень, щоб вони могли краще розуміти те, чого очікується від них під час оцінювання.

Оцінювання повинно бути регулярним та систематичним, щоб учні могли перевіряти свій прогрес та бачити свої слабкі та сильні сторони. Крім того, процес оцінювання повинен бути адаптивним та гнучким, щоб учителі могли змінювати підходи та методи оцінювання залежно від потреб учнів.

Останнім етапом формувального оцінювання є аналіз оцінювання, що полягає в тому, щоб проаналізувати результати оцінювання та зробити висновки щодо того, як можна покращити навчання учнів. Учитель повинен зібрати та проаналізувати дані з оцінювання, щоб визначити потреби учнів та виробити стратегії для покращення їх навчання.

Основною метою формувального оцінювання є допомога учням досягти максимально можливих результатів та покращити свої знання та навички. Важливо зазначити, що формувальне оцінювання не має за мету порівняння учнів між собою, але надає можливість кожному учневі отримати навички та знання на своєму власному рівні.

Формувальне оцінювання навчальних досягнень з хімії учнів старшої школи є надзвичайно важливим для забезпечення якісної освіти та розвитку учнів. Цей процес забезпечує підтримку та мотивацію учнів, допомагає вчителю та учням більш глибоко зрозуміти навчальний матеріал та розвивати навички, необхідні для майбутньої кар'єри в галузі хімії.

Крім того, формувальне оцінювання допомагає вчителю знайти та вирішити проблеми, пов'язані зі зрозумінням учнів навчального матеріалу, та надає можливість вчителю змінювати свій підхід до навчання, щоб він був більш ефективним та зрозумілим для учнів.

Нарешті, формувальне оцінювання допомагає учням розвивати навички самооцінки та саморегуляції, що є важливими якостями для успіху в будь-якій галузі.

Отже, формувальне оцінювання навчальних досягнень з хімії учнів старшої школи є необхідним та надзвичайно важливим елементом навчання та розвитку учнів. Він допомагає вчителю та учням розуміти навчальний матеріал, розвивати навички та мотивацію, та забезпечує якість навчання в галузі хімії.

Список використаної літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.04.2021).
2. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. Доступно: rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text.
3. Концепція Нової української школи (2016). [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>
4. Пометун О. І., Ремех Т. О. Формувальне оцінювання у навчанні історії та громадянської освіти в контексті Нової української школи. Інноваційна діяльність педагога в умовах реформування освітньої галузі: з досвіду впровадження ідей Нової української школи. 2020. С. 108- 110. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/721283/>.